

[Zahle.]

København for at konferere med Højesteretssagføreren og forklare ham hele Sagen, oplyse ham om hele Sagens Sammenhæng, hvilket koster Penge —, maa han oven i Købet betale Højesteretssagføreren for Konferencen. I den Sag, jeg før omtalte, hvor en Landsretssagfører forgæves havde henvendt sig til to Højesteretssagførere, maatte han betale hver Højesteretssagfører 75 Kr. for at gennemgaa Sagen. Det maa en Landsretssagfører i mangfoldige Tilfælde betale, før Højesteretssagføreren rører sig, Højesteretssagføreren læser ikke en Linie, uden at hans Betaling i Forvejen sikres ham. Dertil kommer, at naar saa Landsretssagføreren har ordnet det økonomiske for sin Part med Højesteretssagføreren, maa Landsretssagføreren manuducere ham i Sagen, for det, Højesteretssagføreren kan faa ud af Protokollaterne, er i mangfoldige Tilfælde aldeles ikke tilstrækkeligt. Og alt hvad Højesteretssagføreren saa fører frem for Højesteret, er et Aandsprodukt, som Landsretssagføreren har skabt, men hvis det er noget værd, faar Højesteretssagføreren hele Æren for at føre det frem i den mundtlige og offentlige Procedure for Højesteret, som i særlig opsigtvækkende Tilfælde bliver refereret i alle Landets Blade. Der er altsaa det skæve Forhold til Stede mellem Landsretssagfører og Højesteretssagfører, at Landsretssagføreren i Virkeligheden er den, som har tænkt de Tanker, der skal tænkes i denne Sag, som først har faaet dem ført frem for Landsretten og derefter har belært Højesteretssagføreren om det væsentlige i Sagen, men det er Højesteretssagføreren, der ikke alene faar sin Betaling af Landsretssagføreren, men ogsaa faar den store Ære for at have ført hans Tanker — naar de er kloge og forstandige — frem for Højesteret. Det er et ganske urimeligt Forhold.

Men dernæst er der ogsaa et andet Forhold, jeg vil omtale. Man sætter jo Pris paa Umiddelbarhedsprincippet i Retten, det Princip, at Retten selv staaer overfor de oprindelige Oplysninger i Sagen. Men naar man skyder Landsretssagføreren tilbage og ikke fører Vidner igen for Højesteret, bliver der ikke Spor af Umiddelbarhed for Højesteret. Det sidste Spor af Umiddelbarhed for Højesteret, vi kan bevare, vil fremkomme ved, at vi giver Landsretssagføreren Lov til at møde i sin egen Sag for Højesteret. Lad os dog se at bevare den Smule Umiddelbarhed ogsaa i Højesteretsproceduren. Vi bør give Landsretssagførerne denne Ret først og fremmest for deres Klienters egen Skyld,

for at de kan faa deres Sager ført frem af den Mand, de mener er den bedste; der bedst forstaaer deres Sag og mest interesserer sig for dem.

Hovedsagen er, og det skal jeg slutte min Omtale af dette Spørgsmaal med, at da det processuelle Arbejde skal gøres lige saa samvittighedsfuldt for Landsretten som ved Højesteret, maa den samme, som har procederet Sagen dygtigt ved Landsretten, have Ret til at føre den ved Højesteret, naar han har sin Parts Tillid. Det er dyrt at skulle have en Højesteretssagfører, som skal sætte sig ind i Sagen. Det er ubilligt, ja, Uret mod Parten, at han ikke maa faa sin Sag ført frem for Højesteret ved den Sagfører, til hvis Indsigt og Dygtighed han har Tillid. Dertil kommer den Fortrolighed, der helst skal eksistere mellem en Part og hans Sagfører, og som han naturligt faar til den Landsretssagfører, han har valgt mellem mange, men som der ingen Udsigt er til, at han skal faa til den Højesteretssagfører, som han er nødt til at tage, og som er ham fuldkommen fremmed. Det er til megen Skade under en Proces, naar der ikke kan være et fuldt Fortroligheds- og Tillidsforhold mellem en Part og den Sagfører, der skal tale hans Sag, maaske hans Livssag.

Med disse Ord skal jeg varmt anbefale, at vi gaar videre i det Spor, Folketinget er slaaet ind paa ved at udvide noget Kredsen af de Sagførere, der maa møde ved Højesteret, idet jeg altsaa meget ønsker, at vi gik betydeligt videre ad den Vej.

Til Slut skal jeg gøre nogle ganske faa Bemærkninger om offentlig Votering, idet jeg henviser til, hvad jeg angaaende dette Emne har udtalt den 26. Januar 1926 i Folketinget.

Saaledes som Ordningen nu er, er den retsdannende Virksomhed, som skulde være et væsentligt Led i Højesterets Arbejde, meget ringe. Det hænder, at Højesteret sidder og taler sig til Rette om en Dom, som er meget uklar, fordi de mener, at under de foreliggende Omstændigheder gaar det bedst, og saa kan der opstaa en saadan Situation, at Højesteret afsiger en Dom, der meget minder om det delfiske Orakels Svar, som jo krævede uhyre Spekulation for at blive forstaaet. Jeg vil blot minde om den berygtede Murerdom, som af den daværende Kultusminister J. C. Christensen, efter hvad der senere er oplyst i Ugeskrift for Retsvæsen, blev fuldkommen misforstaaet. Det var, saa vidt jeg husker — maaske tager jeg fejl paa det Punkt — daværende Retspræsident